

ĐỊNH HƯỚNG MỚI XÃ HỘI CỦA ĐẢNG NHỮNG NGƯỜI CỘNG SẢN NGA

TS. Nguyễn Cảnh Toàn
Viện Nghiên cứu Châu Âu

1. Bối cảnh lịch sử; Sự sắp xếp lại bức tranh chính trị của xã hội Nga; Vị thế mới và nhận thức mới của Đảng của những người cộng sản Nga hiện nay

Sự sụp đổ của LB Xô viết và các nhà nước XHCN Đông Âu khác, kèm theo là sự tan rã các Đảng Cộng sản, trong đó có Đảng Cộng sản Liên Xô, đã giáng một đòn choáng váng vào những người cộng sản chân chính nói chung và những người cộng sản Nga nói riêng¹. Ngay sau đó, chính quyền mới hậu Xô viết đã đặt sự hoạt động của Đảng Cộng sản ngoài vòng pháp luật². Xã hội rối ren, hầu hết các nhà máy, công xưởng thiếu việc làm hoặc phá sản; đất nước khủng hoảng trầm trọng, các đảng phái chính trị mọc lên

như nấm sau cơn mưa... Hậu quả là đại đa số người dân từng đổ máu, mồ hôi trong cuộc chiến tranh ái quốc vĩ đại và xây dựng CNXH trên đồng tro tàn của thế chiến II lâm vào cảnh bần cùng...

Thực tiễn nói trên đã làm thay đổi *bức tranh chính trị và vị thế mới của Đảng của những người cộng sản Nga (RPK) hiện nay*. Với nhiều năm kinh nghiệm hoạt động, trước một thực tiễn mới không mấy thuận lợi, RPK đã đưa ra khái niệm bản chất dân chủ của CNXH, tuân theo học thuyết chủ nghĩa cộng sản khoa học. Sự hoạt động của Đảng ngày nay như một cơ thể thống nhất, không ngừng phát triển và vươn lên trước những khó khăn. Đảng tìm kiếm những hình thức đấu tranh mới và áp dụng những hình thức đó vào thực tiễn. Là một cơ thể sống, vì vậy tiến trình đổi mới chỉ có thể thực hiện từng bước và bất kỳ một quyết định nào cũng phải được tập thể thông qua. Tuy còn nhiều vấn đề cần được làm sáng tỏ, nhưng ngày nay, thực sự đây là một đảng được đổi mới. Đổi mới trước

¹ Russia's President Vladimir Putin has described the collapse of the Soviet Union as "the greatest geopolitical catastrophe" of the 20th century. Sự sụp đổ của Liên bang Xô viết được Tổng thống Liên bang Nga Vladimir Putin gọi là "thảm họa địa-chính trị lớn nhất thế kỷ XX". <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4480745.stm>.

² Chính quyền mới hậu Xô viết đã đặt sự hoạt động của Đảng Cộng sản ngoài vòng pháp luật. Mùa thu năm 1991, chính phủ Nga dần kiểm soát toàn bộ Chính phủ Liên bang, nắm dần từng bộ. Tháng 11 năm 1991, Boris Yeltsin ra một Nghị định cấm Đảng Cộng sản trên toàn Nga.

hết về nhận thức ngay trong Ban lãnh đạo Đảng và trong từng đảng viên³.

Vậy quan niệm mới đó là gì? Nội dung của nó?

Trước hết, những người cộng sản Nga nhận thức sâu sắc rằng, nếu không khắc phục tệ quan liêu, xa rời quần chúng, xa cách người lao động cũng như sự xa cách với nền kinh tế thị trường, xa cách chính quyền dân chủ thì *những nhân tố XHCN riêng biệt sẽ không thể hợp thành một hệ thống XHCN đầy đủ* mà Đảng có tham vọng.

Xuất phát từ quan điểm: Nếu giai cấp tư sản, xét về bản chất, không khi nào có thể đi đến tận cùng một cách tự giác và triệt để của sự phát triển chế độ dân chủ bởi nó chỉ phục tùng những đòi hỏi của giai cấp mình, thì những người cộng sản đại diện cho những người lao động lại quan tâm đến chính sự phát triển dân chủ rộng rãi, đòi hỏi chuyển trọng tâm của đời sống chính trị từ nghị trường đi vào trong quần chúng.

Sau khi ĐCS Liên Xô tan rã, RPK nhìn thấy lối thoát khỏi khủng hoảng, đó là sự thay đổi xã hội sang con đường mới phát triển XHCN. Đảng chủ trương tán thành và ủng hộ nền dân chủ Xô viết, như là nguyên

tắc hợp xu thế, đó là *chính quyền của nhân dân, thừa nhận quyền tự chủ của người lao động*, điều mà trước đây ĐCS Liên Xô chưa thật sự nhấn mạnh.

Để khôi phục lại những nền tảng ban đầu của hệ thống Xô viết, RPK cho rằng, cần phải có nguyên tắc lãnh thổ - sản xuất của việc tiến hành bầu cử cũng như sự tham gia của các đại biểu Hội đồng Khu vực công tác tại các cơ quan cấp cao của chính quyền nhà nước. Tất nhiên *Đảng có quyền bãi nhiệm họ*; đồng thời tiến hành *bầu cử một cách thực sự dân chủ trong Đảng và ngoài xã hội*; quyền nhận xét của cử tri đối với các đại biểu; loại bỏ chức năng của giai cấp tư sản "phân quyền" trong luật pháp, hành pháp và tư pháp và đảm bảo cho đại diện nhân dân tối cao thông qua Hội đồng Nhân dân là cơ quan trên tất cả các cơ quan nhà nước; là trụ cột cho chính quyền trong hệ thống công bằng nền tảng dân chủ (quyền tự chủ công dân trong sản xuất và nơi sinh sống) và trong các tổ chức quần chúng xã hội.

Nhiệm vụ hàng đầu của các đảng viên cộng sản đó là chuyển hoá phong trào công nhân thành sức mạnh chính trị giai cấp, các tổ chức uỷ ban, hội đồng công nhân, uỷ ban bãi công, các tổ chức giám sát và tự quản, cũng như các cơ quan lãnh đạo phong trào công nhân khác. Dựa trên những cơ quan, tổ chức nói trên, RPK tin rằng, Đảng sẽ đạt

³ Ivan Melnikov - Phó Chủ tịch thứ nhất Đảng Cộng sản LB Nga - Trả lời phỏng vấn "Nhật báo Nga", 19.9.2007 - chuẩn bị chiến dịch bầu cử 2.2008.

được sự thay thế những quy chế của chính quyền Tổng thống bằng hệ thống chính trị dân chủ Xô viết mới. RPK tin tưởng một cách sâu sắc sẽ thay thế nhà nước tư sản hiện hành bằng nhà nước công nhân, thể hiện lợi ích của tất cả những người lao động. Trên cơ sở đã đạt được, Đảng sẽ thủ tiêu những cơ sở hiến pháp của chế độ tư sản và tiếp nhận hiến pháp XHCN mới, củng cố địa vị toàn quyền chính trị của những người lao động và vai trò then chốt được xác lập đó là quyền sở hữu xã hội về tư liệu sản xuất.

Trong cuộc đấu tranh cho những mục tiêu trên, RPK không loại trừ việc sử dụng hình thức đấu tranh dân chủ nghị viện để tuyên truyền cho những mục đích cuối cùng của mình, đồng thời qua đó vạch trần chính sách của chính quyền hiện hành nhằm bênh vực và bảo vệ quyền lợi chính trị, kinh tế, xã hội chính đáng của những người lao động.

Trên con đường hướng tới quyền lực nhân dân chân chính và CNXH, RPK sẽ đấu tranh để thực hiện những nhiệm vụ cấp thiết, đó là phát triển và củng cố luật pháp của tất cả các hình thức tham gia trực tiếp của dân cư trong việc tiếp nhận các quyết định chính trị và quyền chủ động sáng tạo trực tiếp của người dân trong mọi mức độ của hệ thống chính trị. Không một quyết định nào của tổ chức chính trị được phép trái với nguyên

vọng của người dân, mà những nguyện vọng ấy được coi là hợp pháp. Tiến hành bầu cử đại biểu bằng hình thức biểu quyết trực tiếp hoặc bỏ phiếu kín và bầu đại biểu vào những cơ quan đại diện chính quyền LB Nga và những chủ thể của Liên bang theo danh sách của Đảng, vào những cơ quan địa phương theo khu vực. Quyền nhận xét của đại biểu các tầng lớp được đảm bảo độc lập, tạo điều kiện cho họ thực hiện xuất sắc nhiệm vụ của mình. Bầu cử toà án một cách dân chủ, có trách nhiệm báo cáo chỉ với cử tri của mình. Dân chủ hoá các phương tiện thông tin đại chúng của Nhà nước, cung cấp miễn phí thời gian sử dụng truyền thanh và truyền hình của Nhà nước cho các đại diện các đảng chính trị, các tổ chức xã hội đã đăng kí, giám sát dân chủ các phương tiện thông tin đại chúng. Thiết lập cơ chế đơn giản, hợp lý và hiệu quả của thanh tra nhân dân với các cơ quan quyền lực của nhà nước.

RPK kiên quyết chống mọi mưu toan ngăn cấm Đảng và các tổ chức cộng sản, cũng như bất kì sự hạn chế quyền lợi chính trị, kinh tế xã hội của đảng viên cộng sản. Tất cả mọi mưu toan lấn át dân chủ chính trị không phụ thuộc vào việc dựa trên chủ nghĩa tự do, chủ nghĩa dân tộc hay cộng sản giả mạo. Đảng không cho phép tuyên truyền hằn thù giai cấp và xã hội. Tất cả mọi hành vi nói

trên đều gặp phải kháng trả kiên quyết của RPK.

2. Những quan điểm cơ bản của RPK về các chính sách: dân tộc, kinh tế, xã hội, văn hoá - khoa học - giáo dục, quân sự và đối ngoại...

2.1. Chính sách dân tộc

Với dân số 142.893.540 người (số liệu tháng 7/2006), LB Nga là quê hương của 160 dân tộc, bộ tộc, sắc tộc anh em, trong đó dân tộc Nga chiếm đại đa số (79,8%). Là một quốc gia đa dân tộc và khá phức tạp, nhưng đã có thời kỳ (những năm 70-80 của thế kỷ XX) ĐCS Liên Xô cho rằng vấn đề dân tộc ở LB Xô viết đã được giải quyết (?). Sự nóng vội và sai lầm này đã làm cho vấn đề dân tộc không những không được giải quyết mà còn mâu thuẫn âm ỷ, sâu sắc. Dân tộc Chechen là một ví dụ nóng cho đến tận ngày hôm nay. Sau những biến cố lịch sử những năm 90 của thế kỷ XX, RPK đã có dịp nhìn lại, suy ngẫm và hình thành quan điểm rõ ràng: Sự thống nhất quốc tế những người lao động với mục đích chính nhằm phục hồi Nhà nước dân chủ Xô viết đa dân tộc, trên cơ sở tự do, tự nguyện liên bang và sự xích lại tối đa các dân tộc và bộ tộc, là nguyên tắc cơ bản về chính sách dân tộc của RPK là điều trước đây dưới thời LB Xô viết không phải lúc nào cũng thống nhất trong ĐCS Liên Xô.

Trước hết, về nhà nước Xô viết mới đa dân tộc, RPK cho rằng hoàn toàn có khả năng hình thành và khôi phục nó. Vấn đề là cách tiến hành. Khả năng khôi phục này xuất hiện trong phương sách *quá độ từ việc chuyển chính quyền chính trị ở những nước hậu Xô viết sang các đảng phái* thể hiện các lợi ích của người lao động. *Tư tưởng Liên bang Xô viết vẫn sống động trong RPK* và chỉ chiến thắng trong trường hợp trở thành dấu hiệu phong trào dân chủ thống nhất giữa các quốc gia định hướng cộng sản XHCN. Vì mục đích này RPK đấu tranh để đạt được những mục tiêu sau:

Một là, Thống nhất có tổ chức các đảng và các phong trào thể hiện lợi ích của người lao động thành một sức mạnh chính trị thống nhất để đấu tranh khôi phục lại Liên bang Xô viết;

Hai là, Tổ chức hệ thống các hội nghị hiệp thương của đại diện các đảng phái, phong trào, các tổ chức của các nước cộng hoà là thành viên của Liên bang Xô viết, để thực hiện ý nguyện của nhân dân đã đưa ra trong cuộc trưng cầu dân ý ngày 17/03/1991⁴.

Ba là, Tiến hành các hoạt động chính trị nhằm tranh luận và làm sáng tỏ vấn đề về

⁴ Trưng cầu dân ý ngày 17/03/1991: *Источник: "III-й Рим"—Вестник. Российского патриотического Движения., 1991, № 5, 8 полос. С. 8.*

việc sửa đổi Hiến pháp Liên Xô được Xô viết Tối cao thông qua ngày 07/10/1977 (trong đó có việc bỏ điều 6, Chương I - Vai trò của ĐCS Liên Xô và các tổ chức công đoàn, Đoàn thanh niên Cộng sản...), là một trong những nguyên nhân cơ bản góp phần làm tan rã Liên bang Xô viết⁵.

Trong cuộc đấu tranh để khôi phục liên minh và bảo vệ các thành viên nhà nước Nga, RPK dựa vào tình cảm yêu nước của nhân dân, chứng minh sự bất lực của chế độ tư sản trong việc bảo vệ quốc gia cũng như vị trí xứng đáng của nước Nga trong hàng ngũ những quốc gia phát triển. Cùng với điều đó, RPK sẵn sàng hợp tác với các nhà ái quốc, những người đó không bác bỏ quyền lực nhân dân; chống đối sự cưỡng bức và độc đoán dân tộc, trái ngược với bình đẳng và tự hào của bất kỳ dân tộc nào. Trong khi tham gia vào công việc của các tổ chức và phong trào yêu nước, các thành viên của RPK cần giải thích rằng, *sự khôi phục Liên minh chỉ có thể có trong điều kiện xã hội định hướng*

lại sang con đường phát triển XHCN, cần kiên quyết chống lại các khuynh hướng phản dân chủ, chống cộng sản, chủ nghĩa dân tộc trong các tổ chức dân tộc yêu nước đang hiện hành.

RPK *thừa nhận quyền tự quyết về lãnh thổ, tự quyết dân tộc kể cả sự phân chia và thành lập quốc gia tự chủ.* Đối với RPK, nguyên tắc này không phải là hình thức đồng tình với sự tan rã LB Xô viết hay tiếp tay cho sự phân chia Nga, mà chính nó đảm bảo tính tự nguyện và tự do của nhà nước liên minh mới và là điều kiện giải quyết những mâu thuẫn dân tộc một cách dân chủ. *Những thay thế thống nhất nhà nước khác, dựa trên sự cưỡng bức dân tộc, hình thức kí kết hiệp ước hay những liên kết cấp cao khác chỉ có khả năng tạm thời đẩy những mâu thuẫn dân tộc vào bên trong, và cuối cùng làm mất uy tín tư tưởng các dân tộc cùng chung sống trong một nhà nước thống nhất.* Đây cũng là điểm mới về mặt nhận thức và thống nhất trong Đảng.

RPK sẽ xác định thái độ của mình với từng trường hợp phân chia và tách biệt cụ thể xuất phát từ tình huống chung và vị trí chính trị của phong trào dân tộc, đảm bảo quyền các dân tộc sống trên lãnh thổ các bộ tộc, xuất phát từ chủ nghĩa dân chủ và tính pháp chế của cuộc vận động đã được chuẩn bị và quá trình tự quyết (cuộc trưng cầu dân ý hay quyết định của chính quyền địa phương),

⁵ Конституция СССР принята ВС СССР 07.10.1977 : I. ОСНОВЫ ОБЩЕСТВЕННОГО СТРОЯ И ПОЛИТИКИ СССР. Глава I. ПОЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА. Статья 6. Коммунистическая партия Советского Союза, другие политические партии, а также профсоюзные, молодежные, иные общественные организации и массовые движения через своих представителей, избранных в Советы народных депутатов, и в других формах участвуют в выработке политики Советского государства, в управлении государственными и общественными делами.

cũng như những yếu tố khác. Cùng với điều đó các đảng viên của RPK cần giải thích rằng, phát triển tất cả các mối quan hệ hình thành từ nhiều thế hệ để phục vụ lợi ích các dân tộc tiến đến liên kết thành một quốc gia đa dân tộc thống nhất, và quyết định của vấn đề dân tộc không phải ở sự tách biệt dân tộc mà ở dân chủ hoá một thể chế chính trị và kinh tế thống nhất.

RPK cho rằng, những quá trình phân chia và tách biệt lãnh thổ là do hậu quả khách quan của những thảm hoạ chính sách áp dụng CNTB giả tạo, đó là những hình thức bế tắc chống lại chính sách này. Những người cộng sản không cần giúp chế độ tư bản bằng cách giữ những người dân muốn chạy trốn chính sách, mà họ có nhiệm vụ vạch trần tất cả các hình thức chủ nghĩa dân tộc và chủ nghĩa phân lập, chứng minh hoàn toàn không có triển vọng thoát khỏi những tai hoạ chung của lãnh thổ và dân tộc. Đây là luận điểm mới trong chính sách dân tộc của RPK.

Trước sự cường điệu hoá giả tạo những vấn đề dân tộc, RPK đấu tranh vì sự thống nhất quốc tế và tình hữu nghị giữa những người lao động. Trong mỗi một mâu thuẫn giữa các dân tộc, các đảng viên cộng sản của Đảng cần vạch trần âm mưu thay thế lợi ích chân chính của người lao động bằng quan điểm tư sản dân tộc và quan liêu. Với mục

đích này KPRF sẽ hợp tác với những phong trào và những đảng phái mong muốn giải quyết những mâu thuẫn gay gắt giữa các dân tộc trên cơ sở dân chủ, bình đẳng dân tộc, và quyền tự quyết lãnh thổ của các dân tộc đang ở những vùng tranh chấp.

RPK đấu tranh vì quyền bình đẳng của các bộ tộc Nga không phân biệt địa vị, chính kiến, tín ngưỡng hay vị trí sinh sống của họ. Vì mục đích này RPK sẽ:

- Tiến hành cuộc đấu tranh không khoan nhượng chống chủ nghĩa bành trướng và phân biệt chủng tộc, chủ nghĩa phát xít mới và chủ nghĩa dân tộc cực đoan. Tuyên truyền chủ nghĩa quốc tế, đặc biệt ở những vùng căng thẳng dân tộc, sắc tộc;

- Đấu tranh cho sự phát triển văn hoá các bộ tộc sống trên lãnh thổ Nga, cung cấp cho họ những tổ chức với những điều kiện thuận lợi tối đa trong lĩnh vực văn hoá. Tuy nhiên, RPK sẽ không cung cấp cho những tổ chức này những quyền kinh tế, chính trị đặc biệt, bởi vì điều này thúc đẩy sự mâu thuẫn của người lao động các dân tộc;

- Đấu tranh vì sự sử dụng bình đẳng các tiếng dân tộc sống cùng trên một lãnh thổ;

- Đấu tranh chống mọi mưu toan phân biệt dân tộc, dân tộc cực đoan, quá khích.

2.2. Chính sách kinh tế

Những điểm cơ bản của nội dung chính sách kinh tế mà RPK đưa ra là:

- Ưu tiên *sở hữu xã hội về tư liệu sản xuất*;

- *Nâng cao tỉ trọng các ngành cung cấp những nhu cầu của nhân dân*;

- *Xây dựng một nền kinh tế kế hoạch với những yếu tố điều chỉnh thị trường*.

RPK cho rằng, trong điều kiện sở hữu tập thể về tư liệu sản xuất có thể ở nhiều dạng:

a. Mục đích của Đảng, trước hết là đạt được một thiết chế xã hội mà ở đó không có sở hữu tư nhân về tư liệu sản xuất.

b. RPK cho rằng, các hệ thống kinh tế tương lai của nước Nga cần được thiết lập sở hữu xã hội về tư liệu sản xuất trong các hình thức khác nhau của nó, mà sở hữu ấy cho phép dẫn đến sự kết thúc sự bóc lột con người do sở hữu tư bản cũng như bộ máy quan liêu.

c. RPK đấu tranh cho nền kinh tế kế hoạch, và cho rằng trong giai đoạn quá độ lên chủ nghĩa xã hội, những yếu tố thị trường cần phải có sự quản lý của nhà nước, trong đó việc quản lý nền kinh tế quốc dân cần dựa trên cơ sở kế hoạch nhà nước, cùng với việc nhà nước điều chỉnh những yếu tố thị trường.

d. Quốc hữu hoá các ngân hàng tư nhân.

e. Khôi phục lại sự độc quyền của nhà nước trong ngoại thương.

f. Khôi phục độc quyền nhà nước ngoài hối.

2.3. Chính sách xã hội

RPK xét thấy ngày nay Chính phủ Nga đang thực hiện đường lối đảm bảo các điều kiện nhằm tăng trưởng tầng lớp các doanh nghiệp bằng cách tạo ra sự giàu có dân tộc bằng mồ hôi nước mắt của nhân dân, hoặc mỉa dân bằng việc “từ thiện” cho tầng lớp dân nghèo hoặc bằng những biện pháp mua chuộc xã hội của các nhóm có ảnh hưởng làm cho đa số công dân của đất nước bị bản cứng hoá, mà sự bản cứng này dẫn đến những căng thẳng xã hội.

RPK đề ra chính sách đối lập với đường lối chống lại nhân dân, chống lại lợi ích của người lao động, nghĩa là Đảng dựa trên nguyên tắc cơ bản công bằng xã hội và bình đẳng.

RPK chống lại đường lối tách rời Nhà nước ra khỏi chức năng bảo vệ xã hội cho nhân dân. Đảng sẽ tiến tới việc thông qua chương trình quốc gia về phát triển xã hội và tạo ra bộ máy hiệu quả để thực hiện chúng trên tất cả các cấp độ cùng với sự tham gia của cơ cấu nhà nước, các nhà lãnh đạo, công đoàn, các cơ quan địa phương và các tổ chức sản xuất tự quản.

Trong điều kiện kinh tế mới, Đảng đặc biệt chú ý tới việc thực hiện quyền lao động.

RPK sẽ đấu tranh chống lại những mặt trái của xã hội như nạn thất nghiệp, tội phạm có tổ chức lũng đoạn nền kinh tế. Đảng đã đề nghị giải quyết vấn đề này trước hết bằng con đường hồi phục kinh tế, đồng thời với các biện pháp giúp đỡ như: sự đầu tư của Nhà nước để tạo ra công việc mới, tổ chức đào tạo và bồi dưỡng cán bộ, tiến hành trợ cấp cho người thất nghiệp trên mức tối thiểu. Mặt khác, Đảng giáng trả mạnh mẽ các tổ chức mafia chính trị-kinh tế, nạn tham nhũng... và kiên quyết loại chúng ra khỏi đời sống xã hội.

RPK ủng hộ hệ thống trả lương lao động theo sự điều tiết của Nhà nước, theo đó thông qua chỉ số tiền lương phù hợp với mức tăng giá cả, mở rộng hệ thống hình thành và sử dụng Quỹ An sinh xã hội (hưu trí, bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế).

Về việc chăm lo bảo vệ sức khỏe con người, Đảng cho rằng, mỗi một thành viên của xã hội đều có quyền được bảo vệ sức khỏe và nhận được sự giúp đỡ y tế miễn phí. Đảng Cộng sản LB Nga ủng hộ việc phát triển mạng lưới cơ sở điều trị bệnh quốc gia, tăng ngân sách tài chính cho nghiên cứu khoa học y tế và công nghiệp y tế. RPK chống lại việc phục vụ y tế ưu tiên cho tầng

lớp trên giàu có và bỏ rơi các tầng lớp khác trong xã hội.

Bảo vệ sức khỏe con người cần tạo điều kiện lao động cho họ, vì vậy Đảng ủng hộ việc dần dần loại bỏ những công việc sản xuất độc hại, giảm khí thải để giảm hiệu ứng nhà kính phá huỷ tầng ozon cũng như tăng cường sự giám sát của công đoàn và các tổ chức xã hội khác vì sức khỏe người lao động.

Đảng cho rằng cần phải khôi phục và củng cố hệ thống thể thao thể dục quần chúng phổ cập, thay thế cho nền thể thao được du nhập, tôn thờ tính chuyên nghiệp của giai cấp tư sản như hiện nay. Xây dựng một nền thể thao nhân dân chân chính, dần dần lấy lại vị trí cường quốc thể thao thế giới mà dưới thời LB Xô viết đã đạt được.

Để chống lại sự suy giảm dân số, RPK ủng hộ chính sách nhân khẩu tích cực, kích thích sự tăng trưởng dân số tự nhiên, bảo vệ bà mẹ và trẻ em, phát triển mạng lưới trường lớp mẫu giáo, chu cấp cho trẻ em thuốc men và thực phẩm miễn phí, thành lập hệ thống khen thưởng tinh thần và vật chất để khuyến khích các gia đình nuôi dạy trẻ em tốt. Cần khôi phục hệ thống nhà nghỉ và điều trị dành cho trẻ em với tinh thần: *"Tất cả những gì tốt nhất của đất nước và thế giới đều được dành cho trẻ em"*. RPK cho rằng cần đảm bảo từ phía xã hội các điều kiện cần thiết dành cho

tuổi trẻ, không phụ thuộc vào tình trạng tài sản và chức vụ của bố mẹ họ. Đáng cho rằng cần phải xây dựng hệ thống bảo đảm xã hội cho giới trẻ trong sản xuất, khôi phục quy chế chuyên gia trẻ. Tuổi trẻ cần có khả năng tự bảo vệ quyền lợi của mình và trở thành sức mạnh xã hội tích cực của đất nước. Người nghỉ hưu và thương tật, trẻ em và học sinh, người thất nghiệp và người tị nạn cần nhận được sự hỗ trợ để duy trì mức sống xứng đáng, những người đến tuổi nghỉ hưu cần nhận được lương hưu không thấp hơn mức lương tối thiểu.

2.4. Chính sách văn hoá, khoa học và giáo dục

RPK luôn hướng tới và đặt vị trí rất quan trọng là phát triển mạnh mẽ *văn hoá, khoa học và giáo dục*. Đảng không dấu diếm tham vọng là sẽ đưa nước Nga trở thành cường quốc thế giới về *văn hoá, khoa học và giáo dục* - đã từng là niềm kiêu hãnh của Liên Xô vĩ đại. Đảng chủ trương tăng ngân sách tương xứng là một cường quốc cho nghiên cứu cơ bản, nghiên cứu ứng dụng và triển khai kỹ thuật; cải tổ các Viện Hàn lâm, các trường đại học và các cơ sở ứng dụng theo phương hướng một cấu trúc chính thể thống nhất, không tách rời và phải gắn với sự đòi hỏi của thực tiễn xã hội. Những người cộng sản của RPK luôn chống lại việc thương mại hoá

hoạt động trong các lĩnh vực văn hoá, khoa học và giáo dục, chống lại sự chuyển giao các cơ sở này vào tay tư nhân. Lương trong các lĩnh vực này phải không thấp hơn mức lương công nhân lao động lành nghề. Họ cần phải có điều kiện tốt cho cuộc sống và sáng tạo. Ở một đất nước đa dân tộc, Đảng chủ trương đảm bảo phát triển văn hoá của tất cả các dân tộc, hợp thành một nền văn hoá tổng hợp của nhân dân Xô viết. Đấu tranh để bảo tồn các giá trị văn hoá, nghệ thuật, trong đó có văn hoá cổ của nhân dân, bảo tồn trong các bảo tàng bằng các nguồn quỹ quốc gia. Các trung tâm văn hoá cần sự nâng đỡ của Nhà nước. Nhà nước Nga cần có tính cách Xô viết. Tất cả các công dân đều có khả năng nhận được dịch vụ giáo dục không mất tiền. Trường học không nên trở thành công cụ tái sản xuất hay sự phân biệt tầng lớp trong xã hội. Cần phải giáo dục lao động cho tất cả học sinh dưới 17 tuổi.

2.5. Chính sách quân sự

LB Xô viết từng là một trong hai cường quốc quân sự lớn nhất hành tinh và có ảnh hưởng sâu sắc trên thế giới. Kế thừa những thành tựu đó trong điều kiện mới khó khăn, LB Nga đã dần lấy lại vị thế trước đây của LB Xô viết. Tuy nhiên, RPK luôn trung thành với chính sách chung sống hoà bình với các quốc gia có chế độ xã hội khác nhau.

Để tiến tới thế giới cộng đồng, giải giáp hoàn toàn vũ khí, Đảng nhận thức rằng không thể có điều đó trong tương lai gần. RPK kiên quyết bảo vệ Tổ quốc và sự toàn vẹn lãnh thổ của mình và ủng hộ việc khôi phục sức mạnh quân sự, cân bằng với các nước NATO, chống lại sự bành trướng của NATO về phía đông của Mỹ, đặc biệt ở một số quốc gia anh em XHCN trước đây.

RPK ủng hộ việc thay đổi triệt để mục tiêu và ưu tiên trong chính sách quân sự. Đảng đề nghị xây dựng học thuyết quân sự đảm bảo an ninh Nga, xuất phát từ khái niệm đáp trả tương xứng với nguy cơ quân sự thực tế và xây dựng các tập đoàn chiến lược theo hướng có khả năng đánh trả các đối thủ tiềm năng cùng với sự liên kết với các quốc gia đối tác, tạo thành hệ thống an ninh tập thể. RPK coi hệ thống an ninh tập thể như một liên minh chính trị-quân sự với những quốc gia bạn bè, đã từng là các nước cộng hoà của Liên Xô. Sự liên minh với những quốc gia như thế là sự liên minh kinh tế-chính trị-quân sự, đảm bảo đập tan mọi kẻ thù xâm lược. Cần khôi phục ngành công nghiệp quốc phòng sản xuất ra các sản phẩm có chất lượng cao.

RPK chủ trương xây dựng một lực lượng vũ trang thống nhất và hùng mạnh của Liên minh đổi mới, khôi phục Liên bang, trang bị vũ khí hiện đại trong giới hạn cần thiết để

đảm bảo an ninh đất nước. Ủng hộ các quân nhân có quyền tham gia vào đời sống chính trị của đất nước, nhưng Đảng chống lại chế độ Cha tuyên úy trong quân đội và trong các thành viên gia đình của họ. Một mặt, Đảng tôn trọng nhân phẩm của các quân nhân và dân chủ hóa trong quan hệ của các quân nhân, mặt khác duy trì nghiêm khắc điều lệnh quân đội. Đảng bảo đảm một cách vững chắc sự an toàn của quân nhân, từ chối thực hiện những mệnh lệnh có tính chất tội phạm. Mặt khác, cần phải có các chính sách để trong quân đội có bầu không khí lành mạnh, để sĩ quan quân đội có vị trí cao về mặt xã hội và chủ trương hoãn nghĩa vụ quân sự với một số đối tượng. Ngoài ra, RPK chống lại sự tham gia của LB Nga vào các cuộc chiến tranh do Mỹ và các quốc gia đế quốc khác khởi xướng chống lại người dân lương thiện.

2.6. Chính sách quốc tế

Sự sụp đổ của “CNXH hiện thực” của các nước Đông Âu cộng với quan điểm thân phương Tây đã làm cho nhà nước liên bang Xô viết tan rã, thành trì hoà bình của thế giới biến mất, là nguyên nhân thúc đẩy mạnh mẽ các nước tư bản phát triển, đứng đầu là Mỹ, xung hùm xung bá, độc quyền chỉ huy thế giới. Thế giới dễ trở nên đơn cực, đầy bất trắc, gây nhiều khó khăn, phức tạp cho các nước “thế giới thứ ba”, phong trào yêu chuộng hoà bình trên thế giới và xung đột

quốc tế ở một số khu vực trở nên đẫm máu; ngọn lửa chiến tranh toàn cầu lan rộng, ngày một khó kiểm soát.

Những vấn đề của việc quản lý toàn cầu về kết quả của những tiến bộ khoa học-kỹ thuật, khủng hoảng văn hoá, sinh thái đã trở nên đặc biệt cấp bách. Tất cả những nhân tố nêu trên có thể dẫn đến thảm họa quy mô toàn cầu. Chế độ tư sản hành động không chỉ vì mục đích dân tộc vị kỷ mà còn vì tư bản quốc tế nhằm nuôi dưỡng kế hoạch đế chế, xây dựng một “trật tự thế giới mới” mà ở đó chúng sẽ khai thác kiệt quệ tài nguyên thiên nhiên cùng sức lao động rẻ mạt với những công nghệ “rác rưởi”... RPK coi đây là chính sách tội phạm không chỉ trước nhân dân Nga mà cả nhân loại.

RPK khẳng định rằng, mặc dù “chiến tranh lạnh” đã kết thúc, nhưng thế giới vẫn đầy những bất trắc, hiểm nguy. Với mưu mô giành thế chủ động, Mỹ muốn đưa thế giới về thế “đơn cực” với những thủ đoạn thâm độc, nham hiểm và tàn bạo. Các nước tư bản phát triển có khả năng mua chuộc quần chúng lao động ở “thế giới thứ ba” nhằm chống lại phong trào chống chủ nghĩa đế quốc ở chính những nước đó. Nhưng điều này lại đi đến ngõ cụt, đó là đụng chạm đến sự phản kháng của các tôn giáo, giai cấp tư sản dân tộc và của những khả năng phát triển XHCN ở quy mô toàn cầu. Với khía cạnh khác, RPK

khẳng định rằng, chỉ có sự phát triển XHCN mới thật sự định ra quyền bình đẳng của nhân dân trên thế giới và, Đảng cũng nhận thấy rằng ngày nay quá trình toàn cầu hóa đang có sự điều chỉnh về dân chủ, nó cho phép chúng ta vượt qua, khắc phục hiện tượng khủng hoảng của thế giới hiện nay. Về vai trò, vị trí, ảnh hưởng của nước Nga hiện nay đối với thế giới, RPK cho rằng, với tiềm năng khổng lồ về tự nhiên, kinh tế, khoa học-kỹ thuật và văn hoá, Nga hoàn toàn có thể là một nước trở thành đội quân tiên phong cho một trật tự thế giới công bằng, an toàn, hữu nghị và cùng phát triển; là nhân tố đảm bảo cho sự phát triển tiến bộ cho toàn thể nhân loại trên trái đất này. Để đạt được mục tiêu nói trên, RPK xét thấy về chính sách đối ngoại của Đảng cần có tư duy mới, thay đổi về chất, nó không chỉ đáp ứng được lợi ích dân tộc của Nga, nâng cao vị thế của Nga trên trường quốc tế mà còn có thể giúp đỡ các dân tộc khác trên thế giới chống lại chính sách bành trướng của Mỹ và Tây Âu cùng chủ nghĩa khủng bố quốc tế. Chính sách đối ngoại quan trọng đó cần phải:

- Phát triển quan hệ hữu nghị với các nước cùng đi theo một con đường của sự phát triển XHCN.

- Hợp tác chặt chẽ với tất cả các quốc gia có khả năng trở thành liên minh tự nhiên

trong cuộc đấu tranh vì một thế giới công bằng, an toàn, hữu nghị và cùng phát triển.

- Hợp tác bình đẳng và hiểu biết, tin cậy lẫn nhau với tất cả các nước.
- Không liên kết Nga với các khối quân sự đế quốc.
- Đấu tranh chống lại sự mở rộng các khối quân sự-chính trị hiện thời và tiến tới giải thể chúng.
- Đoàn kết tất cả các dân tộc yêu chuộng hoà bình, tự do công lý và sự tiến bộ xã hội trên toàn thế giới. Đấu tranh với chủ nghĩa cực đoan, chống lại chính sách bành trướng của Mỹ và Tây Âu, phấn đấu cho một trật tự thế giới công bằng, an toàn, hữu nghị và cùng phát triển; đảm bảo cho sự phát triển tiến bộ cho toàn thể nhân loại trên trái đất này.

3. Vài suy nghĩ bước đầu về “Quan niệm CNXH của RPK”

3.1. Đánh giá khách quan, trung thực và khoa học về vị trí, vai trò và ảnh hưởng của RPK trong đời sống xã hội của Liên bang Nga hiện nay- một nước Nga của Ensin (1991-1999), một nước Nga hậu Ensin, một nước Nga của Putin (1999-2.2008) và một nước Nga hậu Putin (từ sau 2.2008).

Đây là khoảng thời gian trên dưới 20 năm rất quan trọng, xảy ra nhiều biến cố lịch sử, quyết định không những tương lai của RPK nói riêng và mà còn của nước Nga nói chung. Ở đây không thể không nhắc đến chiến lược, sách lược, các quan điểm (đặc biệt về kinh tế) cũng như các mối quan hệ của RPK, KPRF với các đảng phái chính trị khác; với các cơ quan lập pháp, hành pháp, tư pháp nói chung và các đời tổng thống, thủ lĩnh các đảng phái, các phong trào... nói riêng. Trên cơ sở đó chúng ta mới có căn cứ khoa học để rút ra cho mình những kết luận cần thiết.

3.2. Trên cơ sở nói trên, cần làm rõ chính sách kinh tế của RPK. Đây là vấn đề có thể gây tranh cãi và cần được nghiên cứu sâu hơn (*xin xem phần viết nghiêng a, b, c, d, e, f...trang 6*). Một nước Nga kế thừa di sản đổ nát của LB Xô viết, dưới thời của Tổng thống V. Putin chỉ chưa đầy 8 năm (2.2000 đến nay) đã vùng dậy với tốc độ phát triển kinh tế liên tục tăng hàng năm từ 6,5-7,2% năm và GDP khoảng 1.500/1.600/1.700 tỷ USD (2004/2005/2006-(PPP)-purchasing power parity); Từ một nước nợ đầm đìa đã trả nợ một cách ngoạn mục, xoá nợ cho những nước nghèo, trở thành chủ nợ và dự trữ ngoại tệ thứ 3 của thế giới (khoảng 300 tỷ

USD)...⁶ Với một nước Nga có thể gọi là thành công ngày nay như vậy, thì chính sách kinh tế của RPK đã ảnh hưởng đến đâu và vì sao? Uy tín của Đảng trong đời sống kinh tế nói riêng và đời sống xã hội nói chung? Vì sao RPK và KPRF là những đảng cộng sản lớn có ảnh hưởng trực tiếp đến chính trường nước Nga hiện nay, nhất là KPRF đứng đầu là Chủ tịch Đảng Genady Andreievich Jiuganóv - dù đã ba lần ứng cử Tổng thống thất bại và đang tiếp tục lần thứ tư (2.2008) ít hy vọng, thường chống lại hoặc ít ủng hộ Tổng thống V.V. Putin và Chính phủ của ông ta, mặc dù V.V. Putin là Tổng thống rất có uy tín ở Nga (Số người ủng hộ liên tục 8 năm thường trên 65% số dân được hỏi ý kiến) cũng như trên thế giới? Cho đến thời điểm hiện nay, trong bất kỳ trường hợp nào, dù thay đổi nội các mới (13.9.2007) thì Chính phủ của Tổng thống V.V. Putin vẫn là đối thủ của RPK và KPRF. Và, theo quan điểm của Đảng hiện nay thì Chính phủ LB Nga chỉ đại diện cho lợi ích của giai cấp chủ sở hữu lớn nhưng chiếm tỷ lệ nhỏ trong xã hội⁷. Có một điều lưu ý là: Mặc dù là phe đối lập bên

trong nước Nga và dù có đấu tranh quyết liệt đến mấy với chính quyền trong nước, nhưng KPRF không bao giờ làm tổn hại vị thế của nước Nga trên thế giới, không bao giờ đi ngược lại với lợi ích quốc gia của nước Nga⁸.

Câu hỏi cuối cùng là vì sao số phiếu ủng hộ RPK và KPRF thường tập trung ở nông thôn, các tỉnh, các địa phương, trong tầng lớp người lao động, người cao tuổi, hưu trí mà số phiếu lại ít ở các thành phố lớn, khu công nghiệp, các doanh nghiệp lớn và tầng lớp trẻ tuổi - tương lai của đất nước?...⁹

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. www.kprf.ru: Программа Российской партии коммунистов (новая редакция).
2. Куликов Л.М. *Основы социологии и политологии*. Учебное пособие. М., 2000.
3. Мухаев Р.Т. *Политология*. Учебник для ВУЗов. М., 2000.
4. Журавлёва Л.К. *Политические партии и партийные системы*. // Социально - политический журнал. 1996. N 3.
5. *Партия как субъект политического процесса и политических*

⁶ Докалад Жукова Александра Дмитриевича - Зам. председателя правительства РФ, глава совета директоров ОАО "Российские железные дороги" на заседании Государственной Думы, 20 декабря 2006г. <http://www.duma.gov.ru/>

⁷ Ivan Melnikov-Phó Chủ tịch thứ nhất Đảng Cộng sản LB Nga- Trả lời phỏng vấn "Nhật báo Nga", 19/9/2007- chuẩn bị chiến dịch bầu cử 2.2008.

⁸ Nt.

⁹ Nt.